

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας,
Έρευνας και Θρησκευμάτων

Η συμβολή των υπηρεσιών του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. στην αντιμετώπιση και πρόληψη θεμάτων σχολικού εκφοβισμού

Δρ. Μαριάννα Χατζοπούλου

mhatzopoulou@gmail.com

2kesyvath@sch.gr

<https://2kesy-v.att.sch.gr/>

<http://blogs.sch.gr/2kesyvath/>

Σχολικός εκφοβισμός

- Συστηματική εκδήλωση επιθετικότητας μέσα στην τάξη, στο διάλειμμα, στο χώρο του σχολείου, η οποία αποτελεί εμπόδιο στην εκπαιδευτική διαδικασία και παραβιάζει τα δικαιώματα του παιδιού που δέχεται συμπεριφορές εκφοβισμού.

Σχολικός εκφοβισμός

- Το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού αποτελεί μια λανθασμένη και επιζήμια εκδοχή της κοινωνικής συνύπαρξης στο χώρο του σχολείου
- Παραβιάζει τα δικαιώματα όλων των μαθητών/μαθητριών της σχολικής μονάδας
- Επιβαρύνει την καθημερινότητα των εκπαιδευτικών, μαθητών/μαθητριών και γονέων

Αποστολή των ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.

Σαφής εκπαιδευτικός προσανατολισμός

από τον 4547/2018 άρθ.7 στον 4823/2021
αρθ.11

Η υποστήριξη των σχολικών μονάδων ....

- για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων ανεξαιρέτως των μαθητών/μαθητριών στην εκπαίδευση
- την προάσπιση της αρμονικής ψυχοκοινωνικής τους ανάπτυξης και προόδου

Αρμοδιότητες ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.

- οι στοχευμένες εκπαιδευτικές και ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις, σε επίπεδο πρόληψης και αντιμετώπισης καταστάσεων κρίσεων και **φαινομένων σχολικού εκφοβισμού**
- η ενημέρωση και επιμόρφωση της σχολικής κοινότητας,
- η υποστήριξη του συνολικού έργου των σχολικών μονάδων,
- η ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου

Υποστήριξη Αιτημάτων Ψυχοκοινωνικής Στήριξης

Τα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. υποστηρίζουν τις σχολικές μονάδες ύστερα από τη διατύπωση σχετικών αιτημάτων εκ μέρους των σχολείων. Οι σχετικές παρεμβάσεις υποστήριξης αφορούν:

α) **ενημέρωση,**

β) **πρόληψη,**

γ) **επανόρθωση,** σε διαπιστωμένα προβλήματα ή δυσλειτουργίες στη σχολική κοινότητα που χρήζουν αντιμετώπισης

(Καν. Λειτουργίας, άρθ. 3, παρ.8, Αρ. 211076/ΓΔ4/Φεκ. 5614/ Τ. Β, 13/12/2018)

Υποστήριξη ομάδας σε επίπεδο πρόληψης

Αφορά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή
ομαδικών παρεμβάσεων στην τάξη με τη
συνεργασία των εκπαιδευτικών του σχολείου με
σκοπό:

- α) την εκπαιδευτική, **κοινωνική και συναισθηματική ενδυνάμωση** όλων των μαθητών/τριών, την ανάπτυξη κλίματος συνεργασίας και αλληλοϋποστήριξης και
- β) την **αντιμετώπιση** συγκεκριμένων προβλημάτων και **καταστάσεων κρίσης**.

Υποστήριξη ομάδας σε επίπεδο πρόληψης – αίτημα

Οι σχολικές μονάδες υποβάλουν στα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. αίτημα για την υποστήριξη ομάδων μαθητών/τριών ή τμημάτων.

Συνοδεύεται:

- από αντίγραφο πρακτικού της παιδαγωγικής συνεδρίασης του Συλλόγου Διδασκόντων, με αναφορά στις δυσκολίες και προβλήματα που αντιμετωπίζονται σε επίπεδο ομάδας ή τμήματος
- στα μέτρα που λήφθηκαν και εφαρμόστηκαν από το σχολείο, στα αποτελέσματα της παρέμβασης και τους λόγους αναγκαιότητας υποστήριξης από το ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.

Αξιολόγηση αναγκών σε επίπεδο ομάδας - Διερεύνηση

Η διεπιστημονική ομάδα του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. έρχεται σε επαφή με τον/τη Διευθυντή/ντρια και τους/τις εκπαιδευτικούς που είναι υπεύθυνοι/ες για το αίτημα.

- Διερεύνηση, συλλογή στοιχείων, πληροφοριών, επίσκεψη στη σχολική μονάδα, εφόσον απαιτείται
- Το αίτημα διερευνάται και αξιολογείται, κατά περίπτωση, μέσω παρατήρησης, συζήτησης με τους/τις μαθητές/τριες και τους/τις εκπαιδευτικούς ομαδικά ή ατομικά κατά περίπτωση, ύστερα από ενημέρωση και συγκατάθεση των γονέων ή κηδεμόνων.

Αξιολόγηση αναγκών σε επίπεδο ομάδας - Υποστήριξη

Μετά τη συλλογή δεδομένων, η διεπιστημονική ομάδα του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. σε συνεργασία με τους/τις εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας καταρτίζουν ομαδικά προγράμματα ψυχοπαιδαγωγικής και διδακτικής υποστήριξης ομάδων μαθητών/τριών ή τμημάτων, τα οποία περιλαμβάνουν βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους.

Διενέργεια στοχευμένων εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων

τηρείται στο ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. ειδικό ημερολόγιο-βιβλίο συναντήσεων, στο οποίο καταγράφονται οι συναντήσεις και συγκεκριμένα η ημερομηνία, ο σκοπός, η διάρκεια και το περιεχόμενο των επισκέψεων-παρεμβάσεων.

(Καν. Λειτουργίας, άρθ. 3, παρ.8, Αρ. 211076/ΓΔ4/Φεκ. 5614/ Τ. Β, 13/12/2018)

Σε επίπεδο εμφάνισης συμβάντων καταστάσεων κρίσεων /φαινομένων σχολικού εκφοβισμού

Τα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. σε συνεργασία με τις Ε.Δ.Υ. και άλλους φορείς ψυχικής υγείας παρέχουν

- υποστήριξη σε όλα τα εμπλεκόμενα μέλη της σχολικής κοινότητας (μαθητές/ήτριες, εκπαιδευτικούς, γονείς) και ιδίως σε όσους/ες έχουν πληγεί από τα συμβάντα, τις ιδιαίτερες απρόβλεπτες και δυσμενείς καταστάσεις που έχουν προκύψει .

(Αρ. 211076/ΓΔ4/Φεκ. 5614/ Τ. Β, 13/12/2018 αρθ. 7, παρ.7)

Σε επίπεδο εμφάνισης συμβάντων καταστάσεων κρίσεων /φαινομένων σχολικού εκφοβισμού

- λειτουργούν συμβουλευτικά προς τους/τις διευθυντές/ντριες των σχολικών μονάδων σε σχέση με την αξιοποίηση συγκεκριμένων στρατηγικών διαχείρισης της κρίσης,
- υποστηρίζουν το εκπαιδευτικό προσωπικό και τους/τις μαθητές/τριες σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, ώστε να ανταπεξέλθουν στις αυξημένες ψυχοκοινωνικές απαιτήσεις της ιδιαίτερης συνθήκης

Συμβάν

ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. : Ενέργειες Σύνδεσης - Υποστήριξης - Παρέμβασης

Εμπλεκόμενοι
Εκπαιδευτικοί
Σύλλογος
Διδασκόντων

Μαθητής/
Μαθήτρια
Θύμα

Ομάδα
συνομηλίκων -
πιθανών
παρατηρητών

Οικογένεια
θύματος

Διευθυντής
Σχολικής
Μονάδας

Μαθητής/
Μαθήτρια
αναφερόμεν
ος Θύτης

Οικογένεια
αναφερόμενου
ως Θύτη

Σχολικός εκφοβισμός – Μαθητές

Η παιδική και η εφηβική ηλικία

- Μπορεί να είναι μια μοναχική και δύσκολη πορεία για κάποιους μαθητές/ήτριες γεμάτη φόβους και υπαρξιακές αναζητήσεις

- Να είμαστε ανοιχτοί/ες στις ανάγκες και στην έκφραση γνώμης των μαθητών/ητριών
- Να απομακρυνθούμε από τα στερεότυπα στα οποία όλοι είμαστε εκτεθειμένοι

Σχολικός εκφοβισμός- Γονείς

Ανάγκη

- σύνδεσης με την οικογένεια
  - Γονείς που παρεμβαίνουν
  - Που δεν δέχονται υποδείξεις
  - Αδιάφοροι γονείς
  - Παραμελητικοί γονείς

Ανάγκη ανάπτυξης και βελτίωσης των σχέσεων με στόχο την οριοθέτηση ως προς το πλαίσιο της σχολικής μονάδας

Σχολικός εκφοβισμός – Εκπαιδευτικοί

Ανάγκη

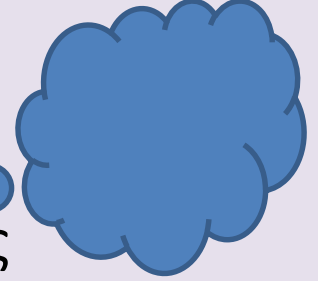
- ενδυνάμωσης και η υποστήριξης των εκπαιδευτικών, ενδυνάμωσης και η υποστήριξης της σχολικής μονάδας
- συντονισμού και επικοινωνίας μεταξύ των εκπαιδευτικών
- Ανάγκη ανάπτυξης και βελτίωσης των συλλογικών διαδικασιών με στόχο τη συντονισμένη οριοθέτηση μέσα στο πλαίσιο της σχολικής μονάδας

Σχολικός εκφοβισμός – άλλοι φορείς

Ανάγκη

- σύνδεσης με όλους τους φορείς εκπαίδευσης Συμβούλους Ειδικής και Γενικής Αγωγής – Διευθύνσεις Εκπαίδευσης - Προγράμματα αγωγής υγείας (ΚΕΑ)
- σύνδεσης με όλους τους φορείς ψυχικής υγείας

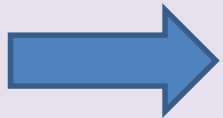
Καταληκτικές Σκέψεις

- Αποφυγή χρέωσης της ευθύνη για τον εκφοβισμό στους μαθητές/μαθήτριες
- Αναζήτηση από κοινού λύσης στα προβλήματα
- Αποφυγή της ενθάρρυνσης απάντησης της βίας με βία
- Η επιθετική συμπεριφορά του δράστη-θύτη όπως και η παθητική συμπεριφορά του θύματος απαιτεί χρόνο για να αλλάξει
- Ενθάρρυνση προς τον μαθητή, μαθήτρια θύμα ώστε να ανακαλύψει τα ταλέντα του/της και τις ικανότητές του/της
- Ενθάρρυνση προς τον μαθητή, μαθήτρια θύτη να ανακαλύψει τις θετικές του πλευρές
- Ενίσχυση της αυτοεκτίμησής όλων των εμπλεκόμενων μαθητών/-ητριών
- Σύνδεση των εμπλεκόμενων μαθητών/-ητριών με τα συναισθήματα τους

Σχολικός εκφοβισμός – ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ

Ως δομές έχουν έναν εξαιρετικά κρίσιμο ρόλο υποστήριξης και καθοδήγησης των σχολικών μονάδων στον τομέα αυτό

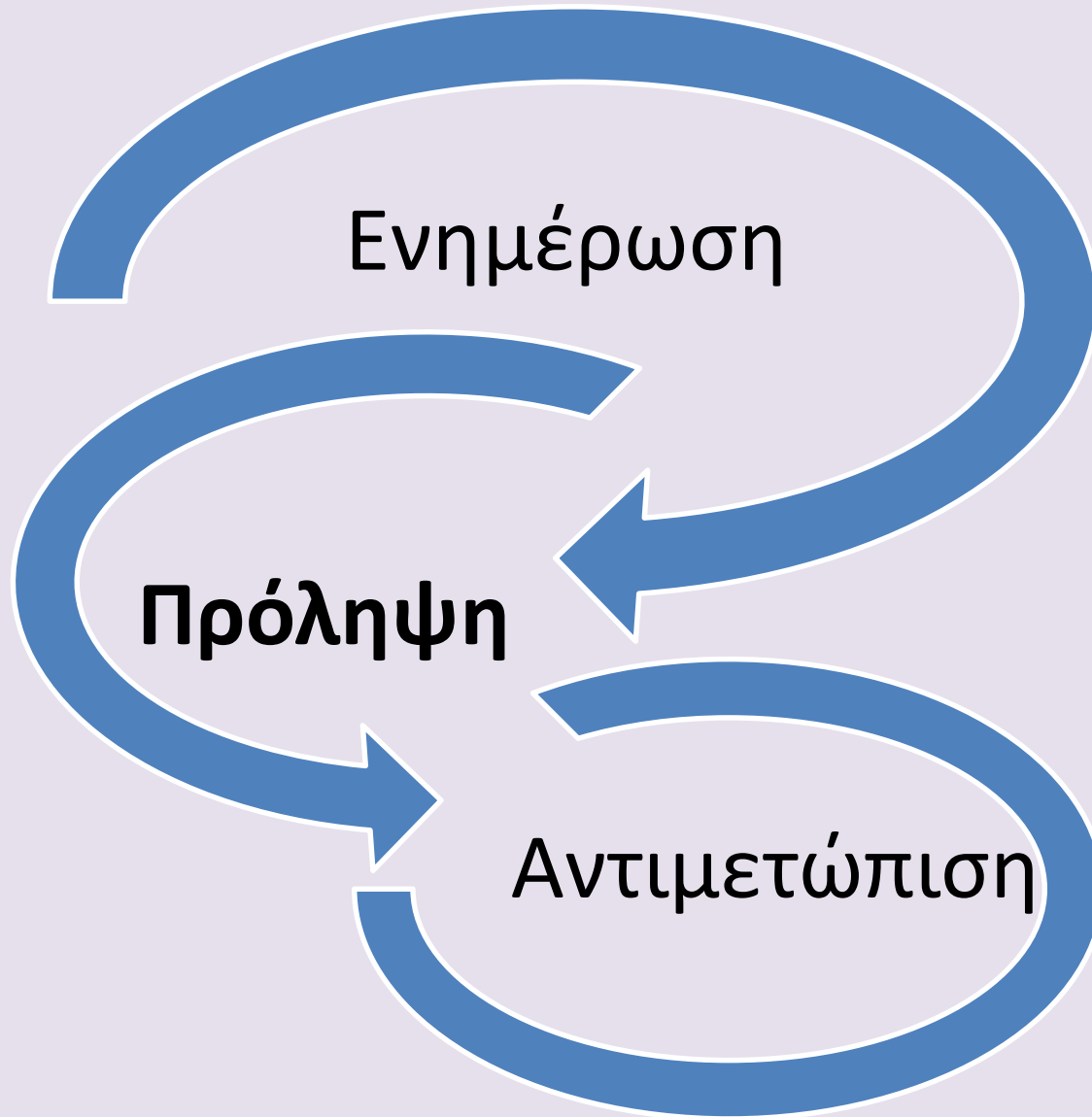

Νομοθεσία:

- Χρειάζεται μεγαλύτερη σαφήνεια και προσδιορισμός σχετικά με τις αρμοδιότητες των δομών και την μεταξύ τους συνέργεια προκειμένου
- (α) να αντιμετωπιστεί ο σκεπτικισμός και η έλλειψη εμπιστοσύνης σε σχέση με τις δυνατότητες του κάθε φορέα να επιτελέσει το σχετικό έργο και
- (β) να προσδιοριστεί το επίπεδο ευθυνών

Σχολικός εκφοβισμός ως κοινωνικό φαινόμενο

Ο εκφοβισμός & ο σχολικός εκφοβισμός
ως κοινωνικό φαινόμενο

**Ανάγκη να ερευνηθούν οι αίτιες
ενδυνάμωσης του φαινομένου**

&

Ανάπτυξη προγραμμάτων πρόληψης

Ο εκφοβισμός & ο σχολικός εκφοβισμός ως κοινωνικό φαινόμενο

Το πλαίσιο των ομαδικών ψυχοκοινωνικών
παρεμβάσεων....

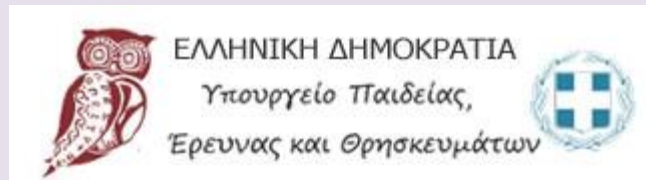
Μεγαλύτερη πρόκληση

Μεγαλύτερη αναγκαιότητα

Αξιοποίηση προηγούμενων ενεργειών

**Απαίτηση για μεγαλύτερη συνέργεια και
συνέχεια ...**

Σας ευχαριστώ!!!

Προϊσταμένη: Μαριάννα Χατζοπούλου

mhatzopoulou@gmail.com

2kesyvath@sch.gr

<https://2kesy-v.att.sch.gr/>

<http://blogs.sch.gr/2kesyvath/>